

Хаёт азалдан мураккаб яралган. Базан арзимаган бир хато инсон умрени бутунлай издан чиқарып юбориши, адоксиз изтиборларни пайдо қилиши мумкин. Бунга кече ва бузуни ҳәттимиздан бази миссоларни келтириши мумкин. Кўпинча қишилоқларда тўй-ҳашам ва гап-гаштакларда ёшларинг арзимаган гап устида ҳам тортшиб қолгани, бази ҳоллардо эса аввалига қаттиқ-куруқ гап билан бошлиланган можожор охир-оқибат мушташуғача бориб етганига гувоҳ бўламиш.

Баҳодир ёшлиқдан чиниккан, соглом йигит эди. Унинг девдай келбати, кенг елкаси, гурзид мушти ҳам қандай кишининг салобатини босарди. У ана шу жиҳати билан тенгукларни ичда ахралиб турар, уларнинг дам-бадам «сен зўрсан» дейишидан фурӯнларан, кучи тасанаға симай кетарди. Акаси ўйланган куни кайfi ошиб колган меҳмонларнинг кўёбла ҳақида газзил-хузул, ёлғон-чиқиқ гаплари тўйкус унинг кулогига ҳақида.

Бу гап-сўзлар унинг мисангига мушт тушган-дек каттиқ тасир килди ва у ўзин боссолмай газаб ҳамлини ҳоллини ташланди. Бир пасда ҳовли юзаси тўй-тўйполон кўпди. Кимдир бакириб-чақирган, кимдир ҳақоратомуз сўқинган. Бунинг натикисада меҳмонларнинг иккнинафари оғир тан жароҳоти олди. Кейин Баҳодир камалиб кетди. Оғир тан жароҳоти олганни иккни йигитнинг бироғига тўйланмай, бевакт ҳаётдан кўз юмди. Бир лаҳзалик ўйланган милингтан ҳаракат ана шундай оғир оқибат билан яқун тогди.

Эҳтимол, орадан йиллар ўтиб, бу воея одамлар ёдидан унтилиб ҳам кетади. Лекин бу кўргулликка бевосита қўл урганлар-чи?

Баҳодир қамоқдан кутулгач, оила куриб,

ЛОҚАЙДЛИК ФОЖИАСИ

фаъзандлар ўстириши мумкин. Шунда ҳам одамлар унинг кимлишиларин ўшаларнинг юзига солишмайдими? Болалари ҳам қамалиб чиқка кимсанинг зуриёди эканлигидан ўкинишар...

Шу ўринда яна бир савол туғилди: Баҳодир-ку ёшлигига бориб, бу жиноята кўз ўриб-ди. Лекин тўйга йилғиган тумонат одам, каттиқиҳи нега ва боекея томошабин бўлиб қарабтуроди? Кимдир ўртага тушиб, ёқалашаётган иккни йигитнинг муросага келтираса, олам гулистан эди-ку? Нега ўқчилгимиз атрофадаги шу каби воқеаларга локайд муносабат билдирамиз? Нега бир-бирларимизни эҳтийти қилиш, тўри йўлга қақришига уринмаймиз?

Бу — масаланинг бир жиҳати. Унинг иккичи томони шундаки, бевакт оладман ўтган йилгита хаммасидан кийин бўлди. Чунки жамият-

нинг энг катта бойлиги аввало унинг фукароси саналади. Эндиғина катта хаётга қадам кўйиб келаётган ана шу бойлиқдан ногҳи жамият ахралиб колса, бу беч шубҳасиз, катта йўқотиш бўлади. Нега деганда, бу йигит эртага ўйланса, жамиятнинг яна бир азъосини бахтили килар, янги оила дунёга келарди. Демак, бир йигит-

фаъзандлар ўстириши мумкин. Шунда ҳам одамлар унинг кимлишиларин ўшаларнинг юзига солишмайдими? Болалари ҳам қамалиб чиқка кимсанинг зуриёди эканлигидан ўкинишар...

Тўй ва тури тадбирларда кattalalar va oksoliklarning ўrini aloxida seziliishi lozim. Maҳalalada kimmidir yilansha, yarim tungiqa kulokni komatga keltiruvchi kushik va „darang-durung“ muisika ovezlari tinmайдi. Chapani „oxofiz“-lar uşhatib-úşhatib bilqand kushiklarni takror-takror aytavterib kulpochi komatga keltiparadi. Akasoriyat spirlitlik istesmol kiltagardan kattalara qizlar bilan tantiklarcha rakosa tuishiadi. Kattalara esa kulpinch „o‘ch korim, tinn kulpom“ kabilida ish tuishiib yilalriga kiriб kettiadi. Shu fursatda basma arrok ichib kungligi tuسaganiдан kaitmay, „yu‘z hon, kulanaksasi mайдон“ deб bilgan yilolnlar kuturgandan kutuриishiadi. Baxzi ota-onalar esa ёш

фарзандини ўзи билан бирга олиб кетмаганига хайрон коласан киши. Агар ўли тўйдан ярим тунда кайта, тергашмай, ҳа энди бўйдок юрса юрибди-да, деб индашмайди. Ўз эркига ташлаб кўйишади. Айнан шундай холатлар ёшларни кингир йўлга киришига сабаб бўлади. Энди ўша йигитнинг тарбияси ҳақида ким кўйинади? Хали ғур йигит, ҳаётнинг аччиқ-чучиги, паст-баландини ёжратмаган ўғлонлар Баҳодир оғир ахролга тушиб колмайди, деб ким кафолат беролади?

Базан фарзанд, тарбияси энг масъулиятни вазифа эканини унтиб кўйимагимиз.

Демак, ҳар доим бир-биримизни назорат килишимиз, атрофа хушер муносабатда бўлишимиз зарур. Шунда кече кимнинг бевакт бурни конамайди, саримиздан кимдир бемавrid

йўклиб колмайди.

Бир ёш бевакт оламдан кўз юмди. Баҳодир

эса та олайлик, барчамизнинг айбимиз, масъулиятсизлигимиз сабаб жинончига айланди.

Энди уни ҳаммаси ўзимизга муҳомма кимамиз. Ҳақ ёки ноҳоялигин шарҳлаймиз. Аслида ўша оғир асорат колдирган жинончинг кимдир одинни олиши мумкин экани ҳақида эса бош котирмаймиз.

Сиз бунга нима дейиз?

**Муқим ЭГАМБЕРДЕВ,
хукукшунус
Шуҳрат МУСАЕВ,
„Инсон ва қонун“ мухобири**

ЁВУЗЛИКНИ КУЙДИРГАН ОЛОВ

XX асрда дунё ҳалларни бошига адоксиз кулфат соглан, ўзининг ёёз қилишиларни тубайли инсоният лавнатига дурор бўлган фашизм балоси аллақачон ўтмишига айланни қолдиди, деб ёвз куч ва унинг бошида турган қаттол раххамоларининг аянчила тақдир тўғрисидаги гап-сўзлару тури ташинилар ҳали-хануз тинаги ўз.

Яқинда Россиянинг ижтимоий-сийсий давлат архивидан ўз вактида, юни 1945 йил 5 майда Г.Жуков томонидан „маҳфий“ деб имзо қўйилган хужжат топилди. Бу хужжатда Berlin muфoddaсi ошири мартга раҳбарлик қилиган, 1945 йил 2 майдан асрига тушган ва шахсан Г.Жуков томонидан суроқ қилинган генерал. Вейдлингнинг ёзма рашвида берган кўрсатмалари оғир олган. Бу хужжатнинг мумхин жиҳати шундаки, у инсоният бошига ташлассаси ҳақида анҳар баҳар беради.

Кўйида ана шу хужжатни зотиборингизга ҳавола этиамиз.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Бир ёш бевакт оламдан кўз юмди. Баҳодир

эса та олайлик, барчамизнинг айбимиз, масъулиятсизлигимиз сабаб жинончига айланади.

Энди уни ҳаммаси ўзимизга муҳомма кимамиз. Ҳақ ёки ноҳоялигин шарҳлаймиз. Аслида ўша оғир асорат колдирган жинончинг кимдир одинни олиши мумкин экани ҳақида эса бош котирмаймиз.

Сиз бунга нима дейиз?

**Муқим ЭГАМБЕРДЕВ,
хукукшунус
Шуҳрат МУСАЕВ,
„Инсон ва қонун“ мухобири**

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Бир ёш бевакт оламдан кўз юмди. Баҳодир

эса та олайлик, барчамизнинг айбимиз, масъулиятсизлигимиз сабаб жинончига айланади.

Энди уни ҳаммаси ўзимизга муҳомма кимамиз. Ҳақ ёки ноҳоялигин шарҳлаймиз. Аслида ўша оғир асорат колдирган жинончинг кимдир одинни олиши мумкин экани ҳақида эса бош котирмаймиз.

Сиз бунга нима дейиз?

Мен бўёнин хабарни ўзиб, шу заҳотиён Гитлер хузурига, Берлинга йўл олдим. Бу ўзининг омонатини корпосининг раҳбарлари бўлса-да, кўрсатмаларида Берлин мудофаасига бошилчи этиб этиб кимдир.

Бир ёш бевакт оламдан кўз юмди. Баҳодир

эса та олайлик, барчамизнинг айбимиз, масъулиятсизлигимиз сабаб жинончига айланади.

Бир ёш бевакт оламдан кўз юмди. Баҳодир

эса та олайлик, барчамизнинг айбимиз, масъулиятсизлигимиз сабаб жинончига айланади.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Бир ёш бевакт оламдан кўз юмди. Баҳодир

эса та олайлик, барчамизнинг айбимиз, масъулиятсизлигимиз сабаб жинончига айланади.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.

Биринчи наставатда генерал Вейдлинг ўз кўрсатмаларда шуни кайд этадиги, у гарчи учалик машҳур бўйдаган ғарбий бемавrid.